

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravnništvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznaniila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 169.

✓ Ljubljani. v torek 28. julija 1891.

Letnik XIX.

Kdo seje prepri?

V.

„Slovenski duhovščini ni za domovino in narod, ampak le za svoje stranske namene, za katere jej je narodnost le sredstvo“, te besede smo nedavno čitali črno na belem. Morda nobeno očitjanje se ne sliši tolikrat v družbah in na shodih, nobeno se ne ponavlja tako dosledno po listih, a tudi nobeno ni tako neopravičeno. Žalostno je, da moramo zagovarjati rodoljubje slovenske duhovščine proti njenim domačim neprijateljem, ki gotovo sami ne vedo, kaj hočejo reči s to neosnovano trditvijo. Ali je duhovščina v resnici protinarodna, brezdomovinska?

Dobra zavest nam pravi in nas tolaži, da se naša duhovščina more ponašati pred Bogom in svetom, da je bila in je v prvi vrsti rodoljubov, ker deluje javno in tiho za svoj narod. Rodoljubje je v prvi vrsti srčna ljubezen do naroda, to je, do onih rodnih bratov, ki so iste krvi in istega jezika. To ljubezen ima duhovščina v srci ter se ne odeva samo s plaščem rodoljubja. Pokojni škof Slomšek je bil o svojem času prvak in voditelj slovenske duhovščine. In to, kar je on pisal o ljubezni do domovine, to misli in čuti vsak duhovnik, ki se zaveda svojega poklica. On piše: „Kaj ima tedaj storiti, kdor domovino ljubi? Kdor svojo domovino ljubi, se bo vsega veselil, kar srečo domovine povzbuje, srce ga bode bolelo, če jo nadloga in nesreča zadene; vse njene prigodke bo v srcu občutil. Prerok Jeremija je v srcu občutil vse nadloge svoje domovine in je žaloval nad njenim razdjanjem v svojih žalostnih pesmih. Jezus se je jokal nad Jeruzalemom. Kdor svojo domovino ljubi, ji iz srca vse želi, kar je za njo dobrega in koristnega. Svojo domovinsko ljubezen tedaj tudi s tem skazujemo, da ji vse dobro in koristno iz srca želimo.“ In da

vsacega pravega duhovnika navdaje taka ljubezen do naroda, s katerim je po svojem poklicu v najtesnejši zvezi, o tem se vsakdo prepriča, kdor stopi med narod in opazuje delovanje duhovnikovo na korist onih, katere je prejel v skrb in varstvo.

Ni je prilike, da bi slovensko ljudstvo ne skazovalo svoje ljubezni, spoštovanja in hvaležnosti svojim dušnim pastirjem. Ker pa le ljubezen vzbuja nasprotno ljubezen, je to dokaz, da tudi duhovniki ljubijo svoj narod, svoje čede. „Slovenski duhovnik pozna eno najpobožnejše ljudstvo, in to je slovensko. Slovenski duhovnik pozna eno deželo, katero je Bog najbolj blagoslovil, v kateri živi najsrečnejše in najzadovoljnejše, to je slovenska dežela. Slovenski duhovnik pozna en jezik, v katerem mu najglaje in najslaje teče beseda, ki je privrela iz srca, in ta je slovenski jezik. Slovenski duhovnik pozna eno zemeljsko srečo in čast, da krije domača gomila njegove kosti, kamor prihaja ubogi starček, uboga ženica prebirat molek, spominjajoč se duše rajnega „dobrega gospoda“. To je slovenskega duhovnika in pastirja poezija in sreča.“ Da, slovenski dom je njegova ljubezen, najiskrenejša, najgorkejša. In če slovenski duhovnik potuje v druge dežele, mej tuje narode, občuduje sicer lepa mesta in vsestranski napredek drugih narodov: ali domača vās mu je najljubša, domače cerkvice zvon ima najmilejši glas, in povsod govori o svojem malem, v tujini nepoznatem narodu z največjim navdušenjem. In to mu velevala in narekuje srce polno ljubezni do naroda, ki mu je najboljši, najljubši.

Velevažno pa je za naš dokaz, da pravi duhovnik svojo ljubezen do naroda daruje Bogu, oživlja in krepi jo v molitvi za svoj narod. In to je najlepši in najboljši izraz njegove ljubezni. Dolžnost in srca naravna potreba je, da duhovnik v tihi molitvi in pri sv. daritvi prosi Boga milosti, sreče

in vseh dobrot za ubogo svoje ljudstvo. Ta skrita ljubezen dviga se iz tihe sobice in izpred altarja pred Boga, očeta vseh narodov.

A svet tega ne vidi, tega ne sluti in zato tudi vredno ne ceni. Svet ima druge pojme o čistem rodoljubju. Prirejajo se slavnosti in pojedine na čast narodu ali v slovo kakemu veljaku. Vse, kar se prištevava prvim krogom narodne inteligencije, je zbrano ob mizah. Vzdigne se govornik, izbira besede, da se občinstvo čudi njegovi zgovornosti, prime čašo in jo izprazni: v slavo domovine. Po vsi dvorani razlegajo se gromoviti odmevi: Živela domovina! Toda groza in srd! Duhovnika ni nobenega v tej narodni družbi. Brezdomovinci so, neprijatelji narodu! Drugi dan pa časnik raznese to grozno novico v širni svet, črno opiše „brezdomovinstva“ grdo pregreho, a pozabi dostaviti, da so bili rajši in prostejši skupaj „svoji med svojimi“. Med ono šumečo veselico pa je morda mnogi duhovnik v sobi svoji opravljal molitev in iz dna srca k Bogu pošiljal vzdih: Bog obvaruj, ohrani in blagoslovi mili in dobri narod slovenski!

Odgovorite prijatelji in neprijatelji: kdo nosi rodoljubje v srcu in kdo je narodu popolnem udan?

Pa ne le z besedo, tudi z dejanjem je treba kazati domovinsko ljubezen. In to velevala duhovniku stan, za to je izbran. Oglejte si delovanje duhovnikovo na leci, v spovednici in šoli. Ali ni to delovanje, in sicer najuspešnejše in najkoristnejše za narod? Mnogi porekó, da je to le mehanično stanovsko opravilo, a mi odgovarjamo, da goreč in za poklic svoj navdušen duhovnik v svojem delokrogu več koristi, kakor marsikateri veljak, kateremu se po listih kadí in slava prepeva. Na svetem mestu, v spovednici ima duhovnik obširno polje, da uči, tolaži, zdravi in rešuje svoj narod. To težavno in odgovorno delovanje sega najgloblje narodu v srce in

LISTEK.

Ponočni kralj.

Francoski spisal A. de Lamothe.

(Dalje.)

V tem pa se je Peter čedalje bolj navduševal za neomejeno prostost. Ne da bi bil Butterflee katerikrat govoril o Irvinghtonu, opazoval je mladega Irca neprestano, ter naposled dosegel tudi to, da je Peter popolno pozabil svoje krščanske dolžnosti. Prepričal ga je slednjič, da je vstaja zoper tako nasilstvo in grozovitost ne le dovoljena, ampak da je sveta dolžnost vsakega državljana. Niti leto dnij ni preteklo in mladenič je bil pridobljen njih namenom; bližal se je trenotek, ko je Butterflee v pismu, s katerim je prosil sporočil o bazaltu, vprašal Irvinghtona, ali bi ne bilo že čas, da bi vpeljali mladega Irca v družbo „sinov noči“?

Ugodnemu temu sporočilu odgovoril je doktor: „Usoda nam je ugodnejša, nego smo se nadejali. Sedanji čas gladovanja bil bi nam najpriležnejši za vstajo, ko bi je gorečnost duhovnikov z vsemi močmi ne uduševala. — A potrpiamo! Po dolgem trpljenju bo ljudstvo naposled le vzbunjeno; že so se vršile vstaje na različnih krajih, in prepričan sem, da ni daleč dan, da se bosta Butterflee in Irvinghton, sinova Petra O'Nel-a iz Corka, — ki je padel pod roko nesramnega Angleža, — osvetila po drugem Petru iz iste grofije Cork — ter si ugasila pekoči

ogenj dvajsetletnega sovraštva v krvi večnega sovražnika.“

Po sprejemu tega odgovora pisal je Butterflee svojemu zetu naslednje:

„Nemogoče je, mlademu orlu še dalje prikrivati bēde Irske. Daj mu, naj bere najboljše naše časopise, vōdi ga v najvzbunjenejšo irsko družbo, ter ga mi pošlji, da mu razodenemo del naših načrtov, ako bode prisegel na slamo in klas. Vnētili mu bomo čut za slavohelepe, ter ga poslali Viljemu, da ga bo gnal dalje.“

Ta načrt jim ni mogel izpodleteti. Pri prvem sporočilu o strašnej bēdi drage mu očetnjave bil je Peter ves pobit. A kmalu se je ta žalost spremenila v srd proti prouzročiteljem tolikega zla. Neizrečeno vzbujen povrnil se je v Baltimore. Tū najde Zalikino pismo, v katerem mu sporoča, da je umrla dobra Marija in da je zbolel oče Hadfield. „Oče te pozdravljajo v slovo in ti naročajo, da ostaneš zvest svoji obljudbi. Zapuščajo ti sirote, ubogo, slepo dekletce, a zaupanje, ki je imajo v božjo previdnost in v dobre sorodnike, je podpira, je tolaži. Najbolj je žali misel, da boš v Ameriki, kjer si iščeš sreče, zgubil svojo pravo srečo, — zveličanje svoje duše. „Moj sin,“ kličejo ti oče, „ako glas tvojih strastij ne uduši glasū umirajočega ti očeta, vzdrami se in vrni se v-sé! Bodi zvest svoji veri, Peter, kakor so ji zveste tvoje sestre, tvoj brat, tvoja nevesta, ki te solzna pričakuje, kakor tvoj oče, ki te objokuje in blagoslavlja.“ — Ta list je bil došel že pred mese-

cem dnij. Dobil je še družega, v kojem mu vikarij naznanja očetovo smrt. „Vaš dobri oče je umrl,“ piše mu prečastiti; „najmlajša vaša sestra mu je kmalu sledila. Smrtna kōsa je Malibory skoro opustošila. Zalika je zaradi svoje požrtvovalnosti občudovanja vredna. Tom in ona sta vzela siroti v svojo hišo a vročica je zahtevala z nova dve žrtvi. Bēda je strašna, a verska udanost je še čudovitejša.“

Peter je bil globoko ganjen. Gospod Mac-Shery, župnik v Baltimore-u, ki mu je pismi oddal, skušal je tudi izgubljenega sina pripeljati na pravi pot. Peter mu je obljubil, da ga bode pred odhodom še obiskal, kajti odločil se je bil, da se povrne v svoje domovje, da svoje mu izročene pripelje seboj. Zdelo se mu je potrebno, da govori o tem z Butterflee om, — a ta mu je to odgovarjal.

„Dobro premislite!“ svaril ga je. „Zdaj pride zopet čas, ko vas bomo potrebovali za nadzorstvo v gozdéh, — a vkljub svoje prijateljske naklonjenosti do vas primoran bi bil, iskati si družega. Potem izgubite službo in še prihranjeni denar zapravite za dvojno vožnjo. Vaši sorodniki potrebujejo denarja, kaj ne? Pošljite jim denarja, naj si kupijo živeža in se vladajo na ladijo, ki je bo prepeljala v Baltimore. Izračunajva! Koliko ste si prihranili?“

„Dvesto dolarjev.“

„To je premalo. Jaz vam nekaj svetujem, slusajte. Dām vam menjico za štiristo dolarjev, ki so vaša letna plača. Prihranite si svoj denar, menjico pa pošljite doktorju Irvinghtonu, ki me poznā, in

življenje. Koliko zmot se odpravi, koliko sovraštva poravná, koliko škode povrne, koliko preprirov ublaži v zakonskem in družabnem življenju, koliko ljudi reši se obupa in propada! Ali pa neso ti ljudje naroda udje, ali ni tako delovanje v korist in srečo narodu? Da, duhovnik spremlja slovenskega trpina od rojstva do groba, tolaži in podpira ga v najhujših časih, z njim živi, čuti, misli in želi. Duhovnik nosi tako rekóč srce in dušo svojega naroda v rokah svojih. In tak človek naj je brezdomovinec, neprijatelj narodu?

Ali naj naštevamo druga domoljubna dejanja slovenske duhovščine? Priznane so zasluge slovenske duhovščine v našem slovstvu; velika večina naših pisateljev je bila in je še stanu duhovskega. Dobrodelni zavodi v korist narodu so večinoma delo duhovnikov, da ne naštevamo raznih dijaških in ubožnih ustanov. Mi nočemo žaliti posvetnih oseb, ne peti si lastne hvale, hoteli smo le dokazati, da naša duhovščina živi in deluje za narod. In kakšno plačilo ima tukaj na zemlji sedaj? Da sinovi istega naroda spletajo biče in šibe ter jo udrihajo po obrazu in hrbtu. Srce nam krvavi in pero zaostaja v trenutku, ko premišljujemo in čutimo to grdo in zlobno nevhvaležnost. Le čudimo se, da ni že vsa duhovščina od prvega do zadnjega postala brezčutna za vsako narodno delo!

Ljudske šole in učitelji.

(Govoril Fr. Robič v državnem zboru dne 2. julija 1891.)

(Dalje.)

Strah božji, zaupanje v Boga, udanost, ponižnost in ljubezen gotovo krepé pravost in blažé mišljenje.

Poduk v materinščini je gotovo velikega pomena za vzgojo. Središče temu poduku je berilo. Z berilom seznanjeni se otroci še-le prav z jezikom svojega naroda, navadi se misliti, jezik vzbuja mu čustvo, vzbuja zanimanje, otroci se navadi sklepati, spoznavati načela in volja se nagiba k dobremu.

Jeden glavnih delov vzgojevanja je učenje zgodovine in domoznanstva. Pred vsem se z njim goji ljubezen do cesarja in domovine. (Pritrjevanje na desnici.)

Ljubezen do domovine se opira na ljubezen do domačih krajev. Domoznanstvo mora se torej pridno gojiti. Otroci mora se učiti ceniti in ljubiti lepoto in bogastvo svoje domačije.

Ko govorim o tej stvari, omeniti mi je nekega splošnega ukaza, ki se je izdal lani gotovo povodom takega posebnega slučaja. Ta ukaz, ki se tiče poduka v zgodovini, razposlal se je predsednikom okrajnih šolskih oblastev.

Jaz se z vsebino tega ukaza popolnoma strinjam. Čuditi se pa moram, da so ta ukaz, katerega vvod se nikakor ne tiče ljudskih šol na Spodnjem

bo menjico v denarjih izplačal vašim sorodnikom. V šestih tednih so lahko vsi tukaj in jaz vam obljubim, da jim bom preskrbel dela, ali pa vam bom dal lepo naselbino. Ali ste zadovoljni?

Predlog je bil preugoden, da bi ga bil zavrgel. Toplo se mu zanj Peter zahvali in ga vsprejme.

„Tedad je vravnano,“ dé Butterflee in mu vroči menjico.

V tem pa, ko Peter vesel in hvaležen hiti s pismom na pošto, stopil je ameriški trgovec v brzojavni urad in je brzojavil Viljemu Irvinghtonu sledeče vrstice: „Iztiranje J. H. potrebno. Striž nujne korake. M. ne izplačaj. Pismo dobiš kmalu. Butterflee.“

Sledečega dne zvodil je Firebrand Petra nazaj v gozde zaradi nujnih opravil.

„Z delom se nam mudí,“ pripoveduje mu po poti, „nemogoče pa je, da dobite odgovor iz Evrope pred mesecem dnij; v tolikih dneh lahko mnogo koristnega storimo.“

Peter ni mogel ugovarjati.

Butterflee pa je rekel Firebrandu: „Pri tej volji, kakor je zdaj, bilo bi najboljšé, da gre odtod; duhovniki ti bi nam ga spridili. — Glej, da mu pisma in spreobrnjenje izbiješ iz glave. Jaz bom skrbel za drugo. Kakor hitro bom iz Evrope dobil sporočil, — prišel ti bom pomagat.“

Ko se na to približa Peter, gre mu „dobri“ Amerikanec naproti, podaje mu roko in pravi: „Zdravstvujte in na svidenje! Verjemite mojej naklonjenosti do vas, bodite mož in ne dajte se oplasiti! Dober večer, — dragi!“ (Dalje sledi.)

Štajerskem, predsedniki več okrajnih svetov na Spodnjem Štajerskem sproročili šolskim vodstvom v obliki, ki je lahko dajala povod napačnim sklepom in ga je tudi v resnici dajala. (Poslanec Klun: Čujte!)

Prosim, da bi smel v pojasnilo stvari prečitati uvod dotičnega ukaza in nekatera mesta iz uvodnega članka, ki je bil spisan povodom tega ukaza. (Poročevalec dr. Beer: Čigav je ukaz? Vladen?) Da, vladen. Uvod se glasi:

„Opazilo se je, da so dečki, ki prihajajo iz ljudskih šol z nememskim učnim jezikom v c. in kr. vojaške šole, čudovito nevedni o najvažnejših stvareh iz zgodovine avstro-ogerske države in najsvetlejšé cesarske rodbine.“

Ta ukaz našel je pot v dunajske liste in na podlagi tega ukaza spisal se je članek z naslovom: „Panslavisti v Avstriji“ in priobčil v jednom glavnih organov liberalne stranke. V tem ukazu se pravi:

„Predsedniku spodnještajerskih okrajnih šolskih svetov, c. kr. namestniškemu svetovalcu, se je potrebno zdelo, da je v posebnem ukazu uradno grajal, da so dečki, ki prihajajo iz ljudskih šol z nememskim učnim jezikom v c. in kr. vojaške šole, silno nevedni v najglavnejših momentih zgodovine avstro-ogerske države in najsvetlejšé cesarske hiše.“

Slovenci pripadajo razvajenim ljubčkom vladne sisteme, ki cveté že 11 let. (Smeh na desnici.) Na vse načine so se pospeševale narodne težnje Slovencev, pomagalo se jim je do tacihi uspehov, da so tem ljudem popolno zmešali glave. (Ponovljen smeh na desnici.)

Kaj se je pa doseglo? Da dečki v tamošnjih šolah z nememskim učnim jezikom vzraščajo brez avstrijske zavesti (Čujte! Čujte!), da jim ostaja zgodovina Avstrije in njene vladarske hiše popolnoma neznan svet, dočim se podobna tožba o ljudskih šolah z nememskim učnim jezikom ne čuje. Bojimo se pa, da s tem nedostatkom, ki se je uradno konstatoval in grajal, še ona stvar ni popolnoma označena in pojasnjena. Skoro gotovo slovenski učitelji in kateheti v šolah ne zanemarjajo samo gojenja avstrijske zavesti, temveč namesto najvažnejših momentov iz zgodovine avstrijske države in avstrijske cesarske rodbine učí se v šoli gotovo kaj drugega, kar je pa namestnik uljudno zamolčal.“

Omenil sem že, da se uvod dotičnega ukaza nikakor ne more tikati ljudskih šol na Spodnjem Štajerskem in to že zaradi tega ne, ker se dečki iz slovenskih ljudskih šol na Dolenjem Štajerskem do sedaj nikoli neso oglašali v c. in kr. vojaške šole (Čujte! Čujte! na desnici.) in se torej o njih kaj takega ne more trditi.

Ko se je naše učiteljstvo dolžilo tacihi stvari, zdi se mi potrebno izjaviti, da sem v 18 letih imel dovolj priložnosti seznaniti se z delovanjem učiteljev na Dolenjem Štajerskem. Kakor povsod, so tudi tukaj jako dobre, dobre in manj dobre šole. Če tudi dobra šola ni mogoča brez dobrega učitelja, ali pomisliti se pa tudi mora, da je šolski uspeh zavisen še od drugih razmer, kakor od rednega obiskovanja ljudskih šol. Nekaj, gospóda moja, sem pa opazil, da učiteljstvo ne le marljivo, temveč tudi navdušeno v tem oziru izvršuje svojo dolžnost, da šolsko mladino vzgojuje v patrijotičnem zmislu in v njej vzbuja čustvo udanosti do presvetle vladarske rodbine. (Odobrovanje in ploskanje na desnici.)

(Konec sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 28. julija.

Notranje dežele.

Šolske oblasti na Koroškem jele so kar same odločevati o stvaréh, ki se tičejo tudi cerkve. Tukaj se jasno vidi, kako pomanjkljivi so sedanji šolski zakoni. Mestni šolski svet v Celovcu je kar sam odredil, da po zimi učenci meščanskih šol ne bodo imeli šolske božje službe. Svojo odredbo je podprl z zdravstvenimi oziri. Spodobilo bi se bilo, da bi se bil mestni šolski svet o tej stvari sporazumel s knezoškofijskim ordinarijatom. Liberalni gospódi v Celovcu se pa to ni zdelo potrebno. Na Koroškem imajo osemletno šolsko dolžnost. Otroke, ki so šest let z dobrim uspehom hodili v šolo, smejo oprostiti šolska oblastva daljšega obiskovanja šole. Koroški deželni šolski svet je pa dovolil nekaterim otrokom, da jim ni treba več hoditi v šolo, dasi so koncem šestega leta pokazali nezadostno znanje v veronanku. Tudi v tej zadevi bi se bil moral deželni šolski svet sporazumeti s cerkvenim oblastvom.

Mladočehi in Poljaki. Sedaj se je tudi „Czas“ izrekel proti zvezi z Mladočehi. Ta list je glasilo konservativnejših poljskih poslancev, kateri so bili odločno za to, da se skuša kako obnoviti

prejšnja večina. Ta frakcija bila je pripravljena sporazumeti se tudi z Mladočehi, če le nastopijo zmernjšo politiko, da le nemški liberalci ne dobé odločilnega upliva. Navdušenost za rusko-francosko zvezo, katero so pokazali „Narodni Listy“ pri prihodu francoskega vojnega brodovja v Kronstadt, je pa tudi njo odvrnila od Mladočehov. Ta poljski list piše, da je v mladočehskem klubu zmegal upliv radikalnejše frakcije. To se je pokazalo pri volitvah v delegacijo. V delegaciji bi Mladočehi ne bili mogli igrati iste komedije, kakor so jo v državnem zboru, ko sta Herold in Tilšer se izjavila čisto v drugačnem zmislu, nego Vašatty. Morali bi se bili izreči proti sedanji avstro-ogerski vnani politiki, da bi ostali dosledni svojemu programu. Da so se temu izognili, niso vsprejeli mandata s pretvezo, da jim gre jeden mandat več. Omenjeni članek „Narodnih Listov“ bi ne imel pač nobenega pomena, ko bi ne bil le naravna posledica mladočehske politike. Poljaki zahtevajo od Nemcev, da so jim avstrijski interesi višji, nego interesi nemške narodnosti. Ravno tako pa morajo avstrijski Slovani podrediti slovanska čustva državnim interesom. Poljaki razumejo pod slovansko vzajemnostjo vse kaj drugega, nego Vašatty. Mladočehi se sedaj navdušujejo za francosko-rusko zvezo, prejšnje čase so se pa vselej veselili, če se je Rusija približevala Nemčiji v škodo avstrijski politiki, posebno v bolgarskem vprašanju. — Sedaj torej ni mej Poljaki nikogar več, ki bi se hotel družiti z Mladočehi, in to je žalostno za naš politični položaj. Stara večina se ne dá več sklopiti, to bi bilo k večjemu mogoče, ko bi se vlada hotela opirati tudi na protisemite, ali sedaj tega ni pričakovati. Ne vé se, kako se že jeseni stvari zasučejo, ali bojimo se hudih časov za konservativno stvar v Avstriji.

Vnanje države.

Sveti Stol. Papež vsprejel je v petek avstrijskega poverjenika s soprogo in sinom v posebni audijenci.

Katoliška duhovščina v Rusiji. Vlada ruska je izdala ukaz, da brez oblastvenega dovoljenja katoliški duhovniki ne smejo menjati svojega bivališča, pa tudi shajati se ne smejo. V Rusiji se sedaj katoliški duhovniki ne morejo o nobeni zadevi posvetovati, da bi poprej ne naznanili vladi, ki h posvetovanju seveda pošlje takoj svojega komisarja. Vlada hoče nadzorovati vse delovanje duhovnikov. Da tak nadzor cerkvi ni v korist, še praviti ni treba.

Francija in Rusija. Slavnosti vrše se v Peterburgu in Kronstadtu druga za drugo. Car je ogledal francosko brodovje in potem brzojavno pozdravil predsednika francoske republike. Nekaj čudnega se pa opaža pri teh slavnostih. Pri vsej navdušenosti za Francoze, ne omeni se z nobeno besedo republika. Ta beseda je carju tako zoprna, da so celo prepovedali napitnice na francosko republiko, temveč je dovoljeno napivati le predsedniku Carnotu in francoski mornarici.

Boulangizem se na Francoskem malo oživlja. Te dni so boulangisti v Parizu imeli shod. Sešlo se jih je do 4000. Razni govorniki so napadali sedanjo francosko vlado, francoskega veleposlanika v Berlinu in pa Nemčijo. Hvalili so pa Boulangerja, od katerega je pričakovati rešitev Francije. Ker neso vsi bili jednih misli, skočili so si celó v lase. Posebnih političnih posledic pa ta shod ne bode imel. Dokler se Boulanger sam ne upa priti v Pariz, ni se bati francoski vladi, da bi jej boulangizem bil nevaren.

Izvirni dopisi.

Iz Vitanja, 26. julija. Gosp. Zirngast, tukajšnji nadučitelj, napada neprenehoma v svojih dopisih v glasoviti celjski „Deutsche Wacht“ tukajšnje in sosedne duhovnike. Nisem še dobil pred oči nobenega dopisa iz Vitanja v imenovanem listu, da ne bi imenovani dopisnik v njem razlival svojega žolča nad tem ali onim duhovnikom. V „Deutsche W.“ od 23. julija t. l., šte. 59, čenča o maju, ki se je zraven cerkve postavil ob prazniku sv. Petra in Pavla, na katerem se je „razvijala belo-rudeča zastava, pa so se videle tudi zastavice v slavjanskih barvah“. Pri tej priliki ne more g. Zirngast drugače, nego da neresnično govori. Pravi namreč, da je gospod župnik pri neki priliki napovedal, da se bode Vitanje v šestih letih poslovenilo. Gosp. nadučitelj, povejte nam priče, mesto in dan, kedar je g. župnik tako prorokoval; če tega ne storite, ostanete neresničen prerok! — Gospod Zirngast pravi potem, da v dan patrocinija ni bilo glavno opravilo: procesija in sveta maša, temveč otvoritev bralnega društva. Zopet ste neresnično zavijali. „Bralno društvo“ se je otvorilo v nedeljo 28. junija; praznik sv. Petra in Pavla smo pa obhajali dan pozneje, 29. junija. Zakaj smešite samega sebe pred svetom in imate za norce Vaše potrpežljive bralce?

Vem sicer, da se bo g. Zirngast zopet delal nedolžnega, rekóč: „Saj nisem jaz pisal, nam učiteljem je strogo prepovedano, dopisovati političnim

listom." Tako se je izgovarjal zadnjič enkrat, ko ga je mariborska „Südt. Post“ prijela zaradi enakih napadov. Zato bom danes dokazal, da je g. Zirngast resnično dopisnik v „D. W.“

Bilo je meseca avgusta pretečenega leta, ko je bila seja krajnega šolskega sveta za Rakovec (v vitanjski župniji). Razven peterih kmetov in domačega g. župnika se je seje udeleževal gosp. Zirngast kot tajnik, ne kot ud. Kaj se je vse obravnavalo pri tej seji, vas zdaj več ne zanima. Le to omenim, da je onih pet kmetov z župnikom vred izročilo dve vlogi, kateri ste se imeli priložiti sejnemu zapisniku ter odposlati sl. okrajnemu šolskemu svetu v Konjicah. Tajnik Zirngast je sejni zapisnik in oni dve vlogi tudi spečal na določeno mesto: ob enem pa so se vse zadeve, o katerih se je pri tisti seji obravnavalo, naznanile v celjski „Deutsche Wacht“. Kdo je neki mogel celjskemu listu te stvari sporočiti? Pristaviti moram, da je v tem dopisu sporočevalec ob enem udrihal po g. župniku in po kmetih, ki svojih imen niso znali podpisati na tistih vlogah. Povejte, g. Zirngast, ste Vi to pisali ali ne? Živa duša ne bo verjela Vašim besedam, ko pravite, da Vi ste nedolžni pri teh dopisih.

Pred enim mesecem je objavila „D. Wacht“ popolnoma privatno pismo vitanjskega g. župnika, pismo, katero je g. župnik pisal pred dvema letoma sosednemu g. župniku v Skomarjah. Tudi to pismo je prišlo v „D. W.“ po g. Zirngastu. Vitanjski g. župnik je namreč v imenovanem listu prosil gospoda Frasa, naj tamošnjega g. učitelja kot odbornika skomarske občine nagovori, da se bo pri prihodnji seji občinskega zastopa v družbi s svojimi tovariši potegnil za to, da se v ljudskih šolah v Skomarjah, Vitanji in v Rakovcu, kamor Skomarčani pošiljajo svoje otroke, vpelje slovenski poučni jezik, kajti z nemščino se le zlati čas trati itd. Kakor je zdaj konstatirano, je izročil oni list skomarski gosp. župnik g. Močniku, g. Močnik pa gosp. Zirngastu. Kakor sem že zgoraj omenil, objavila ga je nedavno „Deutsche Wacht“ ter po svoje tolmačila nekatere besede. Pismo samo ni bilo namenjeno za javnost. To dokazujejo besede v pismu, s katerimi vitanjski g. župnik prosi g. Frasa, naj pismo, ko je prebere, uniči. In vendar g. Zirngast pismo razobeša na veliki zvon. Mislil je sicer, da bo Bog vé kako škodoval vitanjskemu župniku s tem, da pismo objavi. V listu se nahajajo namreč tudi te-le besede, kakor jih je prinesla „D. W.“: Naj pride g. Močnik k meni (vitanjskemu gosp. župniku), če bi bil jaz takrat v spovednici; naj me dá poklicati iz spovednice. Gosp. Zirngast in „D. W.“ menita, da je to grozovita pregreha, če se dá duhovnik iz spovednice poklicati, da s to ali ono stranko govori. Vsak nepristranski in brezstrasten človek bo sodil, da je to zadosti važen uzrok, radi katerega sme duhovnik celó spovednico zapustiti — morda za četrte ure — če gre za blagor slovenske mladine. Saj še radi drugih manj važnih reči ljudje kličejo duhovnika iz spovednice.

Se vé, v očeh g. Zirngasta je gosp. župnik vitanjski hujškač, če samo dovoli, da ga smejo poklicati iz spovednice, naj ljudem katero stvar razjasni.

Se neka druga beseda napominanega privatnega pisma se premlevala na dolgo in široko v „D. W.“ Vitanjski g. župnik pravi namreč, naj se gospod Močnik potegne za naš „zaničevan“ narod. Strmite zdaj, kaj „Deutsche W.“ na to pravi. „Ona („D. W.“) se mora potegniti proti vitanjskemu župniku za slovenski narod!!“ Čujte! čujte! Volk se poteguje — to je varuje ovce proti pastirju!

Pa dovolj o tej perfidiji, da gosp. Zirngast celó privatna pisma zlorabi v svoje slabe namene, le da dela vedni razpor med tukajšnjim prebivalstvom in duhovščino! Ni dolgo tega, kar je objavil v „D. W.“ imenovani g. Zirngast dogodka, ki so se godili pri seji rakovskega šolskega sveta, pri kateri sta bila navzoča tudi gg. Aškerc in Muha. Ni mogoče, da bi bil kdo drugi poročal o teh zadevah. Pa g. Zirngast bo trdil, da je pri vsem tem nedolžen, rekel bo zopet, da je prosil gosp. okrajnega glavarja dr. Wagnerja v Celju, naj zabrani, da „D. W.“ ne bo ničesar povedala o teh obravnavah.

G. Zirngast je pa pri vsem tem izvrsten slovenski agitator — se vé, proti svoji lastni volji. Cesar ne bi bil nihče na celem svetu dosegel, to je g. Zirngast dosegel, namreč, da se v skomarski občini zdaj uraduje slovenski.

Skomarski župan Valentin Založnik je poštena slovenska duša. Njegov občinski pisar je bil — zdaj ne bo več — že večkrat imenovan g. Zirngast. Prigodilo se je pa nekaterikrat, da se je Založnik prepričal, da g. Zirngast ni tega napisal — se vé v blaženi nemščini, kar mu je župan veleval. Ravno nasprotno reči so se iz skomarske občine v imenu in s podpisom župana odpošiljale raznim oblastnjakom, kakor jih je zahteval gospod župan. Če hočete dokaze, prav radi vam posrežemo. To nepošteno počenjanje je odprlo županu Založniku oči, da je pri okrajnem glavarstvu v Celju izjavil: „In če mi moj brat ali moj oče dá nemško spisano pismo, naj ga podpišem, tega ne bom storil! Prevelikokrat sem bil na ta način ogoljufan.“ Ali ni torej g. Zirngast nevaren slovenski agitator, ki zasluži, da ga tje prestavijo med trde Nemce, ker ljudi sili, da morajo slovenski uradovati!!

Toda, naj bo za danes dovolj! Oglasili smo se danes le zavoljo tega, da svet spozna, kdo hujška, kdo dela nemir? Nikdar ni nobeden slovenski list napadal naših vitanjskih gospodov učiteljev, ker dobro vemo, kako trudapolno in odgovorno službo morajo opravljati. Še odgovarjali nismo na razne napade. Toda enkrat bi bilo že vendar zadosti. Če pa gospod Zirngast tudi zdaj ne bo miroval, mu hočemo drugače posvetiti, pa vsega si bo sam kriv.

Dnevne novice.

V Ljubljani, dne 28. julija.

(Presvetli cesar) je podaril za notranjo opravo cerkve v Sori 200 gld.

(Deželnozborska volitev.) Gospod župnik na Bohinjski Bistrici, Janez Mesar, javil je centralnemu volilnemu odboru, da kandiduje za deželnozborski mandat kmetijskih občin radovljiškega in kranjskogorskega sodnega okraja.

(Osebna vest.) V Krško se je k strelnim vajam danes odpeljal iz Ljubljane podmaršal ekscelencija Wattek pl. Hermannshort.

(C. kr. obrtni strokovni šoli v Ljubljani.) Strokovna šola za umetno vezenje in šivanje čipek priredi koncem šolskega leta razstavo, obsegajočo risanje in praktična dela učenk. Razstava bode odprta dne 29. in 30. t. m. v šolskih prostorih (Virantova hiša, Zvezdarske ulice, 2. nadstropje). Vstop je vsakemu dovoljen. O razstavi nam je obljubljeno daljše poročilo.

(Družbi sv. Cirila in Metoda) doposlal je gosp. Fr. Jagodic iz Novega Mesta 14 gld. s pristavkom: „Poslana svotica nabrala se je povodom godú naših slavnih slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda med tukajšnjimi rodoljubi, zvestimi si blagega namena družbe sv. Cirila in Metoda ter nje pomena za šolstvo in vzgojo slovenskega naroda.“ — Na tej versko-narodni zavesti in lepem daru: Priserena hvala! Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

(Od Nove Štiffe) se nam poroča: Med romarje, ki vzlasti zadnji čas, odkar je božjepotna cerkev Marija Zvezda v Novi Štifi vsa prenovljena od zunaj in znotraj, prav obilno dohajajo v to svetišče, prikradel se je dne 13. julija neki nebodigatreba opoldne, ko ni bilo delavcev pri cerkvi, vzel je skrinjico pri Materi božji, odnesel jo je v gozd, razbil ter pobral denar iz nje. Za tatom ni nobene sledi. — Dne 9. julija je tu strela vdarila v hišo Fr. Tratnika, ko so bili domači ravno pri večerji. Sreča, da je strela vdarila v drugi konec hiše in tako ni bilo posebne nesreče.

(Sedmina) po rajnkem č. g. župniku Andreju Pavliču bode pri D. M. v Polju v četrtek, dne 30. julija ob 7. uri zjutraj, ne ob 8. uri, kakor je bilo s prva določeno.

(Nove pošne znamke.) Opozarjamo sl. občinstvo da so s 1. dnem julija t. l. v veljavi nove pošne znamke in dopisnice, ki imajo v sredi cesarjevo podobno in ceno znamke ne več v sredi, temveč na oglah oziroma ob robu. Stare znamke se lahko zamenjajo do 30. septembra.

(Čveterorazredno deško ljudsko šolo v Kamniku) je obiskavalo koncem leta 223 učencev, od teh jih je sposobnih za višji razred 148. V srednje šole vstopilo jih je lansko leto 7, letos se jih je oglasilo 10. Poučevali so v šoli gospodje: Burnik Val., nadučitelj in vodja; dekan Oblak Janez in o. Murn Teodorik, veroučitelja; Tramé Ignacij, Stefančič Avgust in Stiasni Ljudevit. S to

je združena tudi obrtno-nadaljevalna šola, na kateri je bilo 82 učencev, in sicer v pripravljalnem tečaju 31, v I. razredu 23, v II. razredu 19, v trgovskem tečaju 9.

(Strajk.) Iz Trbovelj se poroča, da je v soboto do 240 rudarjev v Breznu pri Laškem Trgu ustavili delo. Delavci zahtevajo osemurno delo. Vodstvo je odpustilo jednega delavca, a ga zopet vsprejelo, ker so rudarji pretili z obnim strajkom. Tudi v Hudi Jami se delavci kujajo. Iz Celja je prišel okr. komisar Tax z mnogimi žandarji.

(Ogenj.) Dne 23. t. m. so Fr. Maziju Podgradom pogorela vsa poslopja. Škoda je do 1500 gld., pogorelec je bil zavarovan za 900 gld. Zažgali so otroci.

(Nov odvetnik za Kamenik.) Iz Slovenjega Gradca na Šturskem preseli se g. dr. Valent. Temnikar v kratkem v Kamenik, kjer bode izvrševal svoj odvetniški poklic.

(„Velika nemška domovina.“) K obnemu zboru avstrijskega „šulferajna“ letošnjega leta v Celovcu dne 28. junija odposlal je občni nemški „šulferajn“, s sedežem v Magdeburgu, kot svojega zastopnika prof. dr. Seydlitz a iz Kraljevca na Pruskem. Ta pruski profesor imel je pri obnem zboru govor, kateri je pognal v hitrejši tók pangermansko kri poslušalcev. Razširjena je v nebrojnih tisočih izvodov med avstrijskimi Nemci ideja, katera se ne more nazivljati tajna in ni — avstrijska! —

„Ne prihajam k vam kot tujec iz Nemčije na Koroško, temveč v svojo — lastno domovino. O tej veliki nemški domovini, katera ni omejena od nobenih političskih mej, o ljubezni do nje hočem govoriti.“ Tako je pričel profesor, in pozabivši — vsaj za sladko trenutje — na meje avstro-nemške, nadaljeval je v tem duhu dalje: V ljubezni do velike domovine združeni morajo biti vsi nemški možje, žene in devojke, naj živé ob iztočnem morju ali na Sedmogradskem, v Alzaciji ali na Koroškem.“ Pomenljivo primerjanje Koroške z Alzacijo, kaj ne! Po velikem hvalisanju šulferajna, kojega je ta pruski profesor označeval kot gojitelja take ljubezni do velike nemške domovine, posegel je pruski govornik tudi v razmere avstrijske ter je proglasil na vsa usta, da sta na Avstrijskem naudušenje in ljubezen za vso veliko domovino, koder se razlega nemški jezik, bolj razvita nego doma na Nemškem.“ S tem je dal „šulferajnski“ gospodi spričevalo, da so bolj pruski nego Prusi sami, in on kot Prus mora to vedeti. Koncem svojega govora je napil: „vsi veliki, dragi domovini! — Kar se tiče vsenemškega mišljenja med mnogimi avstrijskimi Nemci, govoril je pruski profesor resnico. Ta ideja tudi ni tuja nemškim gimnazijskim dijakom. Še dobro pamtimo, kako so abiturijenti neke sosedne nemške gimnazije v slavnostnem svojem spisu deklamovali o Avstriji in Nemčiji: „Pasti mora i ta poslednja — stena!“

(„Bralno društvo“ pri D. M. v Polji) vabi na veselico, katero priredi v nedeljo, dne 2. avgusta t. l. v gostilni gospoda Janeza Gostinčarja na Vevčah. Vspored: 1. Streljanje na dobitke. 2. Gledališka predstava: „Bob iz Kranja“. 3. Petje. 4. Prosta zabava. Med posameznimi točkami igra godba. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina k veselici prosta; za gledališko predstavo stane na sedežih I. prostor 50 kr., II. prostor 30 kr. in zadnji prostor 15 kr. — Čisti dohodek je namenjen za društveno zastavo. K obilni udeležbi vabi najljudnejše odbor.

(Sreča v nesreči.) Včeraj popoldne je zidar Fr. Tomšič na Mestnem Trgu, kjer popravljajo neko hišo, pal z odra od tretjega nadstropja med deske na dvorišče; pretresel se je in prestrašil, hujšega se mu ni zgodilo.

(Utonilo) je poldrugo leto staro dekletce v Babnem Dolu v vodnjaku pred hišo. Mati otrokova se boče morala zagovarjati zaradi zanemarjenega varstva.

Telegrami.

Praga, 28. julija. „Politik“ odločno ugovarja, da dvomijo o udanosti češkega naroda cesarju in državi, ker jo je sijajno dokazal na brezštevilnih bojiščih. Dnevi, ko bode cesar na Češkem, da se prepriča o napredku kulture, bodo najlepši za češki narod.

Solnograd, 28. julija. Lokalna železnica Solnograd-Mondsee je bila danes izročena javnemu prometu.

Pariz, 27. julija. Nesreča na kolodvoru St. Mandé je bila strašna. Stroj skočil je na tri zadnje vozove osobnega vlaka, vsa žerjavica usula se je na vlaka, ki sta pričela greti. Mnogo oseb je sežganih, veliko opečenih, poginilo je več družin. Bili so večinoma delavci in kupčijski učenci, ki so se vračali z dežele. Minolo je 40 minut, predno so pripravili cevi in tako z vodo pogasili ogenj. Mnogo oseb je gotovo tudi pri tem utonilo. Prva preiskava trdi, da je strojevodja kriv nesreče, ker je prehitro vozil; ta pa se izgovarja, da mu je kdo iz hudobije pokvaril zavornico in ni mogel ustaviti vlaka.

Carjigrad, 28. julija. Rustem paša, ki je na dopustu na Francoskem, dobil je ukaz, da se mora takoj vrniti na svoje mesto v London, gotovo zaradi Egipta. Govori se, da so v Bagdadu nemiri.

Cincinnati, 27. julija. Včeraj zvečer je trčil tovarnen vlak ob oseben vlak, katerega trije vozovi so se zvrnili; sedem oseb je mrtvih, do dvajset ranjenih.

Piccoli-jeva tinktura za želodec
je mehko, toda ob enem uplívno, delovanje prebavnih organov vreljajoče sredstvo, ki krepi želodec, kakor tudi pospešuje telesno odprtje. — Cena steklenici 10 kr. (300—146)

Tuji.

26. julija.

Pri **Maliču**: Baumgartner, Paschka, Schwab, Fiesaler, Zekol, trgovci, z Dunaja. — Leithe, nadoskrbnik, s soprogo, iz Idrije. — Holl, e. in kr. podpolkovnik, in Mollik, e. in kr. poročnik, iz Gorice. — Schwiglin, avskultant, z bratom, iz Zagreba. — Kalan, davkarski nadzornik, iz Kočevja. — dr. Abuja, in Hessler, inženir, iz Celovca. — Vetter, ruski konzul, iz Egipta.

Pri **Stonu**: Napret, uradnik; dr. Kaisl; Weiss in Packler, trgovca, z Dunaja. — Zehner in Karašiat iz Trsta. — Pogačnik, avskultant, iz Doberle Vasi. — dr. Wollman in Karolina Wollman; Pampaloni, odvetnik, s soprogo, iz Florence. — Müller, inženir, iz Budimpešte. — Gottlob, profesor, iz Olomuea. — Kočonda, trgovec, iz Zagreba. — Rudesch iz Ribnice.

Pri **avstrijskem caru**: Jelinek, potovalec, z Dunaja. — Oblak z Vrhnike. — Hudarit iz Trojan. — Dacar iz Čemšenika. — Zlunka iz Gradea.

Pri **bavarskem dvoru**: Eder s soprogo iz Šmohorja. Schweiger s hčerjo iz Starega Trga. — Milohnič, profesor, s soprogo, iz Kopra.

Pri **Južnem kolodvoru**: Schiffel, učitelj, iz Kamenic. — Zupan, župnik, iz Rodika. — Fianini iz Opatije. — Boliata, in Bilan, katehet, iz Trsta.

Umrli so:

24. julija. Helena Šuber, detektiva hči, 19 let, Reber 4, jetika. — Ivan Lovše, trgovski vajenec, 22 let, Slonove ulice 5, jetika. — Karolina Kopečni, delavka, 17 let, Gruberjeve ulice št 4, jetika.

25. julija. Marija Mlakar, paznikova hči, 1 leto, Ulice na Grad 10, škariatica. — Matilda Napret, zasebnica, 71 let, Mestni trg 18, vodenica. — Apolonija Petkovšek, delavčeva žena, 36 let, Tržaška cesta 26, jetika. — Marija Svetek, delavčeva hči, 10 let, Streliške ulice 11, jetika. — Marija Brajer, čevljarjeva hči, 2½ leta, Streliške ulice 11, škariatica. — Ivana Mrak, uradnikova hči, 9¼ leta, Streliške ulice 8, jetika. — Roman Jeras, ključarjev sin, 3 leta, Marije Terezije cesta 26, vsled kostne gnjilobe.

Vremensko sporočilo.

Dan	Cas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mil
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.	736.4	14.6	brezv.	megla	0.00
27. 2. u. pop.	734.4	24.6	sl. jzpad.	jasno	
9. u. zveč.	732.1	17.4	brezv.	"	

Srednja temperatura 18.9°, za 0.7° pod normalom

Zahvala.

O priliki smrti in pogreba velečast. g. župnika

Andreja Pavliča

pristrčno zahvaljujem v imenu sorodnikov in svojem vladnega svetnika blagorodnega gosp. J. Mahkot-a, preč. duhovščino, sl. vodstvo vevške papirnice, ki se je udeležilo pogreba in vsemu tovarniškemu osebju dovolilo k pogrebu, občinski odbor, šolsko vodstvo, vevške ognjegasce, — vse darovalce krasnih vencev s trakovi, namreč: vodstvo vevških papirnic, rodbino Baumgartnerjevo, rodbino Jamarjevo, poljsko občino, poljske farane, deželno blaznico na Studencu, gorenje Kašljane, Snebrce, delavke iz tovarne, sosede in druge. Sploh zahvaljujem vse za pristrčno sočutje, vse, ki so spremili ranjkega na zadnjem potu, in tako pripomogli, da je bil pogreb kljub slabemu vremenu tako velečasten.

D. M. v Polju, 27. julija 1891.

Ivan Müller,
kapelan.

(1)

Zahvala.

Za mnoge dokaze srčnega in tolažilnega sočutja ob žalostni in pretresujoči izgubi naše iskreno ljubljene, najmlajše hčerke

IVANKE,

potem za mnogobrojne prekrasne vence nepozabljivi pokojni darovane in za jako častečo udeležitev pri sprevodu k poslednjemu počitku izrekam vsem, zlasti pa tukajšnjemu visokemu c. kr. finančnemu ravnateljstvu, slavnemu računskemu oddelku in mladim nosilkam prelepih vencev svojo odkritosrečno in najiskrenejšo zahvalo.

V Ljubljani, dne 28. julija 1891.

V imenu žalujoče obitelji:

Anton Mrak,

c. kr. računski oficijal.

(1)

Ravnokar je izšel prvi zvezek lične knjižice z naslovom:

Povesti

slovenskemu ljudstvu
v poduk in zabavo.

Sestavil in uredil

A. Kalan,

urednik »Domoljuba«.

— Ponatis iz »Domoljuba« —

I. zvezek. — Cena 20 kr.

Obseg:

Zlati lasje. — Dedščina. — V zametih pokopan. — Veronika. — Sama smola! — Trojni sveti večer. — Božič na sr. Gothardu. — V valovih življenja. — Lovski tat. — Luč na oknu. — Po viharju svetlo solnce. — Požar. — Lepi pirhi. — Marušnik. — Ohajilo v ječi.

Dobiva se v »Katol. Bukvarni« in pri H. Ničmanu v Ljubljani.

Spominjajte se ljubljanske dijaške in ljudske kuhinje pri igri in stavah, pri slovesnostih, oporokah in nepričakovanih dobitkih.

Sargove glicerinovne specialitete.

Od kar sta izumila glicerinovne specialitete F. A. Sarg in Karol Sarg, rabi jih Njeno Veličastvo cesarica in drugi udje cesarske naše rodovine, kakor tudi mnoge tuje knežje rodbine. Te specialitete priporočajo: prof. baron Lie ig, prof. pl. Hebra, pl. Zeissl, cesarski svetnik pl. Scherzer itd. itd., dvorna zobozdravnika Thomas na Dunaji in Meister v Gothi itd.

Glicerino milo, pravo, neponarejeno v papirji 60 kr., v škatlici 65 kr., v deščicah po 3 koščke vkupe 90 kr., v škatlici po 3 koščke 60 kr.

Medeno glicerino milo v zavitku po 3 koščke 60 "

Tekoče glicerino milo v steklenici 65 "

(Najboljše sredstvo za razkave noge in nečisto polt.)

Glicerino ustna krema v steklenici 50 "

Glikoblastol (sredstvo za lepe lase in odstranjenje lišajev itd.) v steklenici gl. 1.—

Toaletno karbol-glicerino milo v zavitku po 3 koščke 1.20

KALODONT, glicerino zobna krema po —.35

(Izvrstno sredstvo za lepe svitile zobe.)

F. A. Sargov sin & comp., c. in kr. zalagatelj na Dunaji.

Dobiva se v vseh lekarnah in parfumerijah.

(43)

Závod šolskih sester v Mariboru.

S početkom šolskega leta (15. sept. 1891) se prične privatno učiteljske za žensko mladino (letos I. in III. tečaj).

Več pové predstojništvo zavoda.

(6—2)

Dunajska borza.

Dne 28. julija.

Papirna renta 5%, 16% davka	92 gld. 35 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	92 " 25 "
Zlata renta 4%, davka prosta	111 " 45 "
Papirna renta 5%, davka prosta	102 " 45 "
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	1026 " — "
Kred tne akcije, 160 gld.	289 " — "
London, 10 funtov strl.	117 " 75 "
Napoleonodor (20 fr.)	9 " 37½ "
Cesarski cekini	5 " 59 "
Nemških mark 100	57 " 90 "

Dne 27. julija.

Ogerska zlata renta 4%	105 gld. — kr.
Ogerska papirna renta 5%	101 " 55 "
4% državne srečke l. 1854. 250 gld.	135 " 25 "
5% državne srečke l. 1860. 100 gld.	149 " — "
Državne srečke l. 1864. 100 gld.	179 " 75 "
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	97 " 20 "
Zastavna pisma	100 " 50 "
Kreditne srečke, 100 gld.	187 " 50 "
St. Genois srečke, 40 gld.	60 " 75 "

Ljubljanske srečke, 20 gld.	20 gld. 50 kr.
Avstr. rubešega križa srečke, 10 gld.	17 " 55 "
Rudolfove srečke, 10 gld.	20 " — "
Salmove srečke, 40 gld.	59 " — "
Windischgrazove srečke, 20 gld.	49 " 50 "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	155 " 50 "
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2725	— " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	102 " 25 "
Papirni rubelj	1 " 26½ "
Laških lir 100	46 " 50 "

MERCUR menjarnična delniška družba na Dunaju,

I. Wollzeile št. 10.
Najkulantnejše se kupujejo in prodajajo v kursnem listu navedeni vrednostni papirji, srečke, valute in devize.

Razna naročila izvrše se najtočneje.

Za nalaganje glavnic priporočamo:

4% gališke propinacijske zadolžnice.

4½% zastavna pisma peštanske ogerske komercijonalne banke.

4½% komunalne obveznice ogerske hipotečne banke z 10% premijo.

Na te papirje daje posojila avstro-ogerska banka in podružnice njene.

1860. leta srečke.

Serijsko žrebanje že dne 1. avgusta.

Promese

na cele srečke gld. 14½ in 50 kr. kolek. na petino srečke 4

Glavni dobitnik gld. 300.000 avstr. velj. Premijsko žrebanje dne 2. novembra.